

N:o 49.

Af Herr O. Ahlström: Om ett tillägg till 2 § i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1844, angående förbud emot lotteriinrättningar, samt emot försäljning af lotter för in- eller utländska lotteriers räkning.

Från det i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1844 stadgade allmänna förbud emot inrättande af lotterier finnas uti 2 § af samma Kongl. Förordning undantag medgifna i afseende å bortlottning af lösören för välgörande ändamål samt af konst saker till svenska konstidkares understödjande och uppmuntran.

Med stöd häraf har Kongl. Maj:t, uppå derom gjord underdånig framställning, uti nådigt Bref den 13 Mars 1863 förklarad Dess Befallningshafvande i Malnöhus län ega att, utan hinder af ofvanberörde förbud mot lotterier i allmänhet, meddela industriföreningen i Malnö tillåtelse till inrättande derstädes af ett lotteri för bortlottning af industrialster, i ändamål att dymedelst befördra afsättningen af skicklige men obemärkte industriidkares tillverkningar och uppmuntra till utvecklande af smak och konstsinne inom handverk och slöjder, samt att för berörda lotteri fastställa reglemente i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ansökningsskriften vidfogadt förslag, dervid, såsom vilkor för tillåtelsens åtnjutande, borde föreskrifvas, att den årliga nettovinsten af lotteriet skulle uteslutande användas för de i reglementet bestämda ändamål, deribland understöd för fattiga elever i Malnö söndags- och aftonskola, stipendier åt mindre bemedlade men hoppgifvande elever i dervarande tekniska elementarskola, premier för nyttiga uppfinningar m. m.; att redovisning i sådant afseende skulle af industriföreningen behörigen fullgöras, samt att ej allenast be-

rättelse om anstaltens verksamhet årligen borde till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändas, utan äfven ett af Länsstyrelsen utsedt ombud deltaga i granskningen af lotteriets räkenskaper och förvaltning.

Sedermera hafva lotterier, efter ungefär enahanda plan och i samma syfte, blifvit, med vederbörligt tillstånd, inrättade af särskilda föreningar jemväl i städerna Göteborg och Stockholm; men den tillåtelse, som dertill meddelats, har dock omfattat endast en viss bestämd kortare tid, nemligen för konst- och industrilotteriet i Göteborg till och med år 1872 samt för industrilotteriet i Stockholm till och med innevarande år; och, sedan äfven Malmö industrilotteri, för hvilket någon inskränkning i tid icke från början varit bestämd, måst i följd af Kongl. Maj:ts uti nådigt Bref den 21 November 1868 derom meddelade föreskrift, med nästlidet års utgång upphöra, samt Kongl. Maj:t icke funnit skäl fästa nådigt afseende vid de särskilda ansökningar om tillåtelse till fortsatt utöfvande af industrilotteriernas verksamhet, hvilka blifvit i underdånighet gjorda, lärer för närvarande återstå endast ett sådant lotteri, eller det i hufvudstaden.

Den åsigt torde emellertid vara temligen allmän, att industrilotterierna, under den tid de fått fortsätta sin verksamhet, utöfvat ett särdeles gagnande inflytande på handverk och slöjder, i hvilket afseende, särskildt beträffande lotteriet i Malmö, hvarom jag kunnat inhemta kännedom, torde tillåtas mig anföra, att detsamma från dervarande handverkare frammanat utmärkta alster, hvarå dessa, i ovisshet om det någonsin kunde lyckats få dem afyttrade, under andra förhållanden aldrig skulle vågat nedlägga tid och penningar; att häraf åter blifvit en följd, att nämnde handverkare erhållit beställningar å arbeten, hvilka annars, om deras yrkesskicklighet icke blifvit genom lotteriet känd, skolat enligt gammalt bruk hafva tagits från grannrikets närbelägna hufvudstad Köpenhamn, samt att lotteriet sjelft vunnit utmärkelsen att icke endast vid allmänna industriexpositionen här i Stockholm år 1866 utan äfven vid nästlidet års nordiska konst- och industriutställning i Köpenhamn hafva för inköpta och till bortlottning afsedda olikartade handverks- och slöjdalster fått sig tilldelad högsta klassens belöning.

Icke heller lärer det kunna bestridas att ifrågavarande lotterier, utom nu omförmälda, mera direkta förmån, medfört äfven en annan, indirekt, den nemligen, att de säkerligen åt landet besparat icke obetydliga summor, hvilka annars skulle hafva offrats till insatser i utländska lotterier.

På grund häraf och då industrilotterierna icke åsyfta någon enskild vinst, utan den behållning, som genom desamma kan uppkomma, användes till välgörande eller allmännyttiga ändamål, samt enahanda skäl, som berättigat det uti gällande författningen medgifna undantag för konstlotterier, äfven torde kunna åberopas till förmån för industrilotterier, i ty att, lika-

som de förre åsyfta att uppmuntra konsten och understödja konstidkare, så afse de sednare att främja industrien och höja den inhemska slöjdskickligheten mot det eftersträfvansvärda målet af konstnärligt fullkomnande, vågar jag, ehuru lotterier i allmänhet ingalunda kunna ur moralisk synpunkt försvaras, likväl — helst det visat sig att förbudet deremot alltjemt blifver på mångahanda sätt kringgånet — härmed, på det ofvanåberopade författning icke hädanefter må anses utgöra hinder för meddelande af tillåtelse till inrättande af de enligt min tanke nyttiga industrilotterierna samt med föranledande jemväl af dertill erhållna uppmaningar från en mängd näringsidkare inom den stad jag har äran representera, vördsamt föreslå, det Riksdagen ville för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla:

att till 2 § uti Kongl. Förordningen angående förbud emot lotteriinrättningar samt mot försäljning af lotter för in- eller utländska lotteriers räkning den 21 Mars 1844 måtte fogas ett så lydande eller dermed liktydigt tillägg: "Och må jemväl s. k. konstflits- eller industrilotterier, hvilka icke åsyfta enskild vinst, utan allenast att främja den inhemska industrien och slöjdskickligheten, kunna få af särskilda föreningar inrättas, så framt vederbörande Konungens Befallningshafvande, efter pröfning af underställda förslag till reglementen för sådana lotterier och med föreskrifvande af de kontrollåtgärder, hvilka kunna anses nödiga och lämpliga, finner skäligt sådant tillstånd meddela".

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 23 Januari 1873.

Olof Ahlström.

Häruti instämma:

F. v. Schoultz.

A. Adlersparre.
